

12. 1. 2012

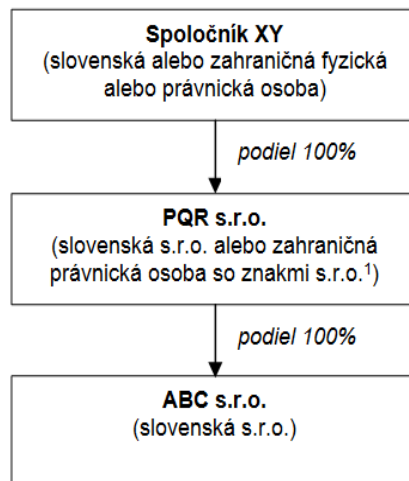
Veďte, prosíme, na vedomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Reťazenie - právny výmysel alebo reálna hrozba?

Podľa prvej vety § 105a ods. 1 Obchodného zákonníka Slovenskej republiky „spoločnosť s jediným spoločníkom nemôže byť jediným zakladateľom alebo jediným spoločníkom inej spoločnosti.“ Ide o tzv. „zákaz reťazenia spoločností s ručením obmedzeným“.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

V praxi to znamená, že nasledovná vlastnícka štruktúra je zakázaná:

Aj napriek tomu, že sa daný zákaz javí ako jednoduché pravidlo, v praxi sa už roky pri jeho aplikácii stretávame s nedoriešenou otázkou, či sa zákaz reťazenia vzťahuje aj na zahraničných spoločníkov / zakladateľov slovenskej jednoosobovej spoločnosti s ručením obmedzeným, alebo iba na jej slovenských spoločníkov / zakladateľov[2].

Pre jednu aj druhú interpretáciu spomínaného ustanovenia existuje množstvo právnych argumentov za ako aj proti. Cieľom tohto článku však nie je zaoberať sa otázkou, ktoré z týchto argumentov sú správne, ale poukázať na právne následky porušenia zákazu reťazenia.

Spoločnosti s ručením obmedzeným založená v rozpore so zákazom reťazenia. Čo s tým?

Môže to spôsobiť problémy? Áno, môže, hoci si to spoločníci takejto spoločnosti nie vždy uvedomujú.

Najväčším rizikom je možnosť súdu kedykoľvek takúto spoločnosť zrušiť. V zmysle § 68a ods. 2 písm.

f) Obchodného zákonníka v prípade, ak v rozpore so zákonom (t.j. z vyššie uvedeným pravidlom) bol pri založení spoločnosti s ručením obmedzeným počet zakladateľov menší ako dvaja, súd má možnosť rozhodnúť o neplatnosti takejto spoločnosti a o jej vstupe do likvidácie.

Obchodný zákonník v tomto prípade nedáva súdu (na rozdiel od prípadov zrušenia spoločností podľa § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka) možnosť určiť lehotu na odstránenie tohto nedostatku. Striktne vzaté Obchodný zákonník nepripúšťa priamu možnosť zhojenia vady založenia spoločnosti v rozpore so zákazom reťazenia odstránením dôvodu, pre ktorý je možné rozhodnúť o neplatnosti spoločnosti (t.j. napr. rozdelením obchodného podielu).

Napriek tomuto striktnému ustanoveniu existujú aj právne argumenty, ktoré sa prikláňajú k možnosti zhojenia tejto vady, resp. k možnosti súdu vyzvať spoločnosť na odstránenie dôvodu neplatnosti.

Základným argumentom pre možnosť zhojenia takejto vady je skutočnosť, že rozhodnutie o neplatnosti spoločnosti je mimoriadne závažným zásahom do budúcej existencie právnickej osoby, ktorá platne vznikla zápisom do obchodného registra ako aj do právnej istoty tretích strán, ktoré prichádzajú s takouto spoločnosťou do dennodenného styku (zamestnanci, obchodní partneri, štát, atď.). Jednou z dôležitých zásad súkromného práva je ochrana tretích osôb a ich nadobudnutých práv, takýmto rozhodnutím o neplatnosti spoločnosti by došlo k porušeniu tejto zásady ako aj niektorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku[3] ako aj názoru Európskeho súdneho dvora, podľa ktorého každý z dôvodov neplatnosti spoločnosti musí byť interpretovaný striktne.

Z vyššie uvedeného dôvodu sa napr. rozdelenie obchodného podielu v jednoosobovej spoločnosti po jej založení a prevedenie ho na dvoch spoločníkov javí ako možné zhojenie tejto vady. Toto riešenie však neplatí, ak po založení spoločnosti došlo k neplatnému prevodu obchodného podielu a následnému rozdeleniu (viď článok nižšie).

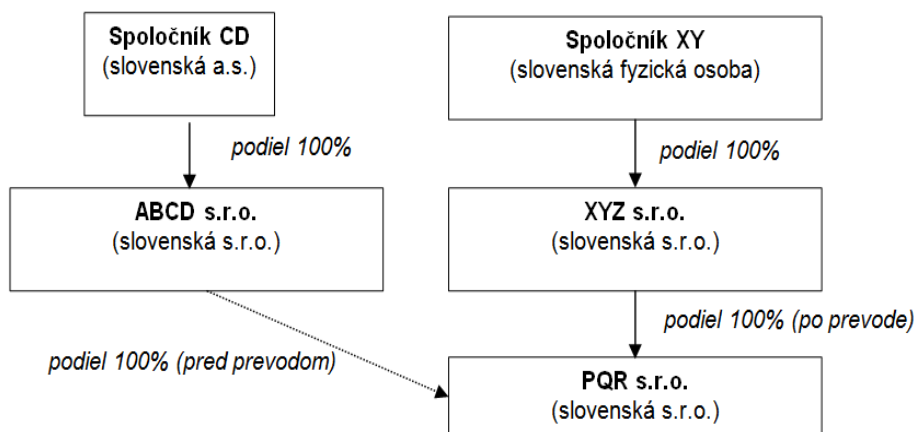
Úplnú právnu istotu, že by súdy nerozhodol o neplatnosti spoločnosti, ktorá túto vadu zhojila alebo že by pred rozhodnutím o neplatnosti spoločnosti určili spoločnosti lehotu na odstránenie vady reťazenia však nemáme, nakoľko judikatúra a ani odborná verejnosť k tejto problematike nezaujala zásadné stanovisko.

Môže mať prevod obchodného podielu v rozpore so zákazom reťazenia závažné následky?

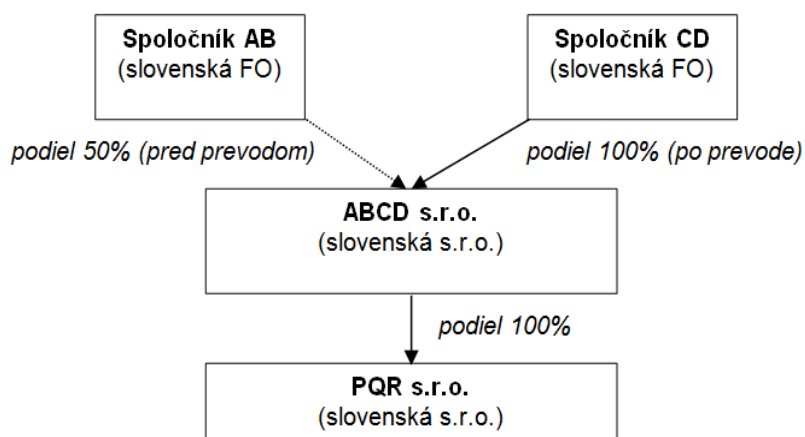
Do 1.1.2002 pravidlo zákazu reťazenia neexistovalo. Akékoľvek prevody obchodných podielov na jediného spoločníka vykonané pred týmto dátumom sú platné, bez ohľadu na rozpor so zákazom reťazenia.

Problém nastáva až vtedy, ak k prevodu obchodného podielu na jediného spoločníka – jednoosobovú spoločnosť s ručením obmedzeným došlo alebo dôjde po 1.1.2002 (bez ohľadu na dátum založenia spoločnosti).

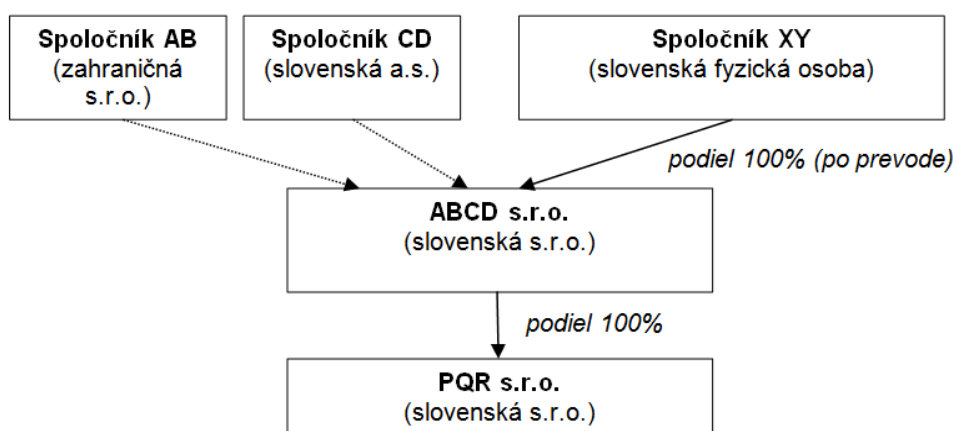
Príklad 1: Spoločnosť PQR s.r.o. založená pred 1.1.2002, prevod obchodného podielu spoločnosti ABCD s.r.o. (spoločníka spoločnosti PQR s.r.o.) na spoločnosť XYZ s.r.o. uskutočnený po 1.1.2002.

Príklad 2: Spoločnosť PQR s.r.o. založená po 1.1.2002, prevod obchodného podielu spoločníka AB v spoločnosti ABCD s.r.o. na spoločníka CD (ktorý sa tým stáva jediným vlastníkom spoločnosti ABCD s.r.o.) uskutočnený po 1.1.2002.

Príklad 3: Spoločnosť PQR s.r.o. založená po 1.1.2002, prevod obchodných podielov jediných dvoch spoločníkov AB a CD v spoločnosti ABCD s.r.o. na spoločníka XY (ktorý sa tým stáva jediným vlastníkom spoločnosti ABCD s.r.o.) uskutočnený po 1.1.2002.

Takéto prevody sú (budú), z dôvodu ich rozporu so zákonom, absolútne neplatné[4]. Absolútnou neplatnosťou budú postihnuté aj akékoľvek následné prevody celého obchodného podielu alebo jeho časti na ďalších spoločníkov, ktoré budú uskutočnené po absolútne neplatnom prevode. Oprávneným

vlastníkom neplatne prevedeného obchodného podielu zostane ten spoločník, ktorý ako posledný nadobudol obchodný podiel platne, prípadne zakladateľ spoločnosti (ak všetky prevody zo zakladateľa na ďalších spoločníkov boli absolútne neplatné).

V právnej praxi sa vynárali názory, že neplatne prevedený obchodný podiel nadobudne nový vlastník vydržaním, teda po uplynutí troch rokov od uzatvorenia zmluvy o prevode obchodného podielu.

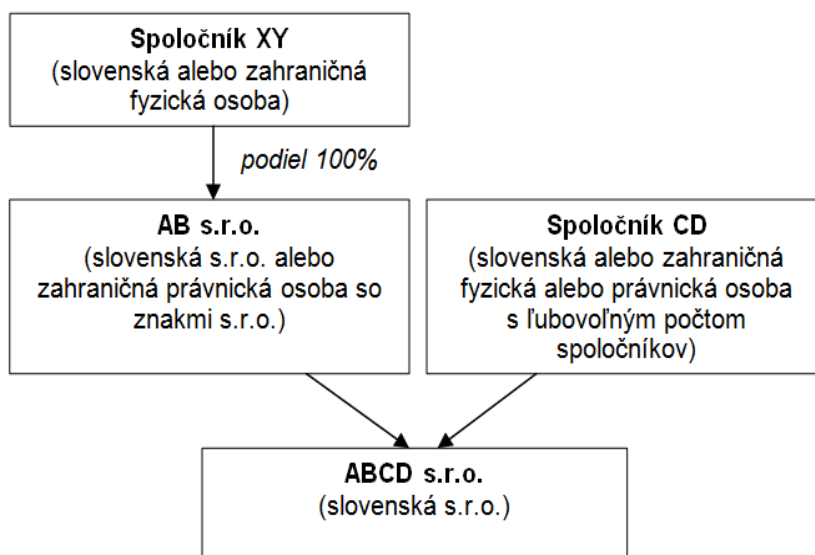
Pri absolútne neplatnom prevode obchodných podielov to však nie je možné. Vydržať môže hnutelnú vec (obchodný podiel) totiž iba oprávnený držiteľ. Oprávneným držiteľom je len taký držiteľ, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu obchodný podiel patrí. Samozrejme dobromyseľným nemôže byť ten, ktorý nadobúda obchodný podiel spoločnosti v rozpore so zákazom reťazenia. Ide totiž o objektívne okolnosti (zákonne ustanovenie zakazujúce takéto nadobudnutie obchodného podielu), ktoré sa pred nadobudnutím obchodného podielu dajú zistiť a nie o subjektívne okolnosti, o ktorých kupujúci nevedel a v čase nadobudnutia obchodného podielu ani vedieť nemohol. Toto tvrdenie v zásade podporuje aj česká judikatúra.

Ďalším riešením, ktoré sa v praxi vyskytuje, ale taktiež ho nepovažujeme za šťastné, je názor, že rozdelenie obchodného podielu nadobudnutého absolútne neplatne a jeho prevedenie na minimálne dvoch spoločníkov takýto absolútne neplatný prevod obchodného podielu zhojí. Keďže absolútnu neplatnosť zhojiť nemožno, také riešenie sa nám nejaví ako správne.

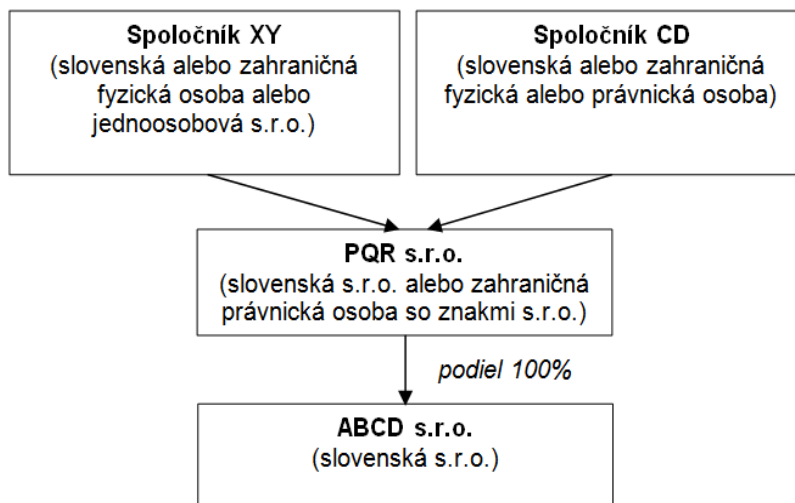
Existuje vôbec riešenie? Áno existuje. Vzniknutú situáciu je možné riešiť jej vrátením do pôvodného stavu, t.j. zrušením prevodov a vrátením obchodného podielu oprávnenému spoločníkovi. Často však o výrazný zásah do práv spoločníkov. Uzavretie takejto dohody môže byť zdĺhavé a finančne náročné.

Aká vlastnícka štruktúra je povolená

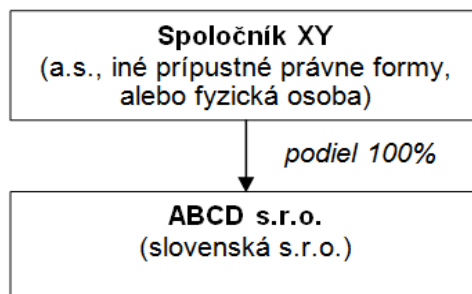
Ako predísť komplikáciám? Riešenie je jednoduché, aby nešlo o reťazenie, vlastnícka štruktúra (z pohľadu spoločníka XY) musí byť nasledovná:

tzn. jednoosobová spoločnosť AB s.r.o. vlastnená spoločníkom XY vlastní cieľovú spoločnosť ABCD s.r.o. spolu s aspoň jedným ďalším spoločníkom, alebo

tzn. spoločník XY má nepriamy podiel v cieľovej spoločnosti ABCD s.r.o. prostredníctvom spoločnosti PQR s.r.o., ktorú vlastní s aspoň jedným ďalším spoluvlastníkom, alebo

tzn. spoločník XY - jediný vlastník cieľovej spoločnosti ABCD s.r.o. - je fyzická osoba[5] alebo právnická osoba iná ako s.r.o. (Cieľová spoločnosť ABCD s.r.o. zároveň nemôže byť jediným spoločníkom, resp. zakladateľom ďalšej slovenskej s.r.o.)

Prečo je lepšie situácii predchádzať ako ju ignorovať?

Existencia takejto spoločnosti z ručením obmedzeným alebo vlastníctvo absolútne neplatne prevedeného obchodného podielu nesie so sebou nie len právne ale aj obchodné riziká. Tieto riziká spočívajú najmä v možnom odhalení tohto nedostatku v prípade záujmu predať / kúpiť takúto spoločnosť / obchodný podiel alebo v prípade záujmu vziať si úver, či už ako spoločnosť alebo spoločník. V takýchto prípadoch sa veľmi často stáva, že dané subjekty prestanú mať o kúpu spoločnosti / obchodného podielu záujem alebo poskytnutie úveru zamietnu, keďže takýto neprávny stav je príliš veľkým rizikom pre akúkoľvek transakciu.

Väčším strašiakom je fakt, že úverové inštitúcie začínajú problém rešazenia a absolútne neplatných prevodov obchodných podielov brať vážne a čoraz ťažšie je ich presvedčiť, aby zreťazeným spoločnostiam alebo spoločníkom, ktorý nadobudli obchodný podiel absolútne neplatne, poskytli finančné prostriedky.

JUDr. Lucia Regecová

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Apollo Business Center
Prievozská 4/B
821 09 Bratislava
Slovensko

Tel.: +421 232 113 039
Fax: +421 232 144 148
e-mail: office.sk@glatzova.com

Jiří Sixta, partner pověřený řízením SK pobočky
e-mail: jiri.sixta@glatzova.com

[1] Zoznam niektorých spoločností členských štátov EU, ktoré sú považované za spoločnosti s ručením obmedzeným, resp. spĺňajú kritéria spoločnosti s ručením obmedzeným, je uvedený v smernici Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 16.9.2009 v oblasti práva spoločností o obchodných spoločnostiach s ručením obmedzeným s jedným spoločníkom (2009/102/ES).

[2] Pravidlo zákazu reťazenia sa vzťahuje len na tých zahraničných zakladateľov, ktorí sú spoločnosťou s ručením obmedzeným alebo ich právna forma spĺňa znaky spoločnosti s ručením obmedzeným.

[3] Podľa § 200e Občianskeho súdneho poriadku o neplatnosti spoločnosti rozhodujú sudy, a to uznesením. Na rozhodovanie uznesením sa, podľa § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, použijú ustanovenia o rozsudku. Podľa § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je pre zistenie skutkového stavu veci rozhodujúci okamžik vyhlásenia rozsudku. V praxi to znamená, že ak v čase rozhodovania o neplatnosti spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá pri založení porušila pravidlo zákazu reťazenia, bude mať táto spoločnosť viac ako jedného spoločníka, súd by nemal rozhodnúť o jej neplatnosti a vstupe do likvidácie, a to aj napriek tomu, že pri založení bol počet zakladateľov menší ako dvaja

[4] Absolútna neplatnosť nastáva priamo zo zákona a pôsobí voči každému. Na absolútnu neplatnosť prihliada súd aj bez návrhu. Absolútna neplatnosť sa nemôže napraviť dodatočným schválením a nemôže byť konvalidovaná ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútna neplatnosť právneho úkonu sa, na rozdiel od relatívnej neplatnosti, nepremlčuje.

[5] Fyzická osoba môže byť jediným spoločníkom najviac v troch spoločnostiach s ručením obmedzeným.

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)